

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21.09.2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przeciwko (...) spółce jawnej z siedzibą w B. zasądził na rzecz powoda od pozwanego ustawowe odsetki od kwoty 1.845,00zł od dnia 09 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 93,00zł tytułem zwrotu opłaty i kwotę 617,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 05 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi umorzył postępowania w zakresie kwoty 1.845zł wobec cofnięcia powództwa w tym zakresie przez powoda.

Powyższe orzeczenie zapadło na podstawie poniższych ustaleń faktycznych:

Powód jako przewoźnik otrzymał od zleceniodawcy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. zlecenie transportowe przewozu towarów nr (...) z dnia 06 lutego 2013 roku. Odbiorcą przewozu była strona pozwana, przez którą towar został odebrany i nie zakwestionowany.

Powód na podstawie wykonanego zlecenia wystawił fakturę VAT nr (...) z dnia 20 lutego 2013 roku na kwotę 1.845zł brutto. Zleceniodawca upoważnił powoda do wystawienia faktury VAT bez podpisu Zleceniodawcy.

(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. wobec strony powodowej nie zostało zrealizowane. W dniu 29 maja 2013 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach X Wydział Gospodarczy ogłosił upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. obejmującą likwidację majątku. Powód zgłosił swoją wierzytelność w terminie.

Na podstawie art. 51 ust. 1 Prawa przewozowego w dniu 20 grudnia 2013 roku powód wezwał stronę pozwaną jako odbiorcę przesyłki do zapłaty wynagrodzenia za przewóz wraz z odsetkami.

W dniu 03 stycznia 2014 roku strona pozwana dokonała płatności w zakresie roszczenia głównego tj. w kwocie 1.845,00zł.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo w części, której nie zostało umorzone postępowanie, zasługiwało na uwzględnienie w całości. W tym przedmiocie Sąd Rejonowy wskazał, iż spór pomiędzy stronami dotyczył jedynie kwestii zasadności roszczenia wobec strony pozwanej i niedopuszczalności drogi sądowej w dniu wytoczenia powództwa. Pozwana spółka dokonała zapłaty żądanej kwoty, jednakże nie uregulowała wobec powoda roszczenia w zakresie odsetek.

Sąd Rejonowy wskazał, mając na uwadze treść art. 75 ust. 1 prawa przewozowego, iż niedopuszczalność drogi sądowej w niniejszej sprawie miała charakter tylko czasowy i istniała w dniu wniesienia pozwu ale mimo upływu czasu strona pozwana ostatecznie nie dokonała zapłaty żądanych odsetek za opóźnienie.

Od wskazanego wyroku apelację złożył pozwany zaskarżając go w całości zarzucając mu:

naruszenie przepisów postępowania

a) art. 51 ust. 1 Prawa przewozowego w zw. z art. 455 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, i w konsekwencji przyjęcie, że do należności ciężących na przesyłce, do których zapłaty zobowiązany jest odbiorca przesyłki, oprócz przewoźnego należą również odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie przewoźnego przez nadawcę na rzecz przewoźnika, podczas gdy zobowiązanie odbiorcy do zapłaty należności jest zobowiązaniem samoistnym, a zatem nie obejmuje skutków niewykonania/nienależytego wykonania zobowiązania nadawcy przesyłki względem przewoźnika. Tym samym zobowiązanie pozwanej jest zobowiązaniem bezterminowym i powinno być zapłacone nie wcześniej niż niezwłocznie po wezwaniu.

nadto z ostrożności procesowej skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego tj.

a) art. 98 k.p.c. w zw. z art. 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 nr 163 poz. 1349) poprzez ich błędne zastosowanie przyjęcie, że pozwany przegrał sprawę co do kwoty 1.845zł i w konsekwencji zasądzenie 600zł na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, podczas gdy pozwany ewentualnie mógł przegrać sprawę co do kwoty odsetek ustawowych tj. 197,79zł, w związku z czym należne ewentualnie powodowi koszty zastępstwa procesowego wynosić powinny 60zł,

b) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 79 ust. 1 ppkt. b ustawy z dnia 27 maja 2014 roku p kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 poz. 1025) poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji nieuwzględnienie obowiązku zwrócenie powodowi całej uiszczonej opłaty od pozwu pomimo cofnięcia pozwu przez powoda co do całości należności głównej przed wysłaniem odpisu pozwu pozwanej i w konsekwencji zasądzenie od pozwanej w/w opłaty.

Wskazując na powyższe uchybienia apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości;
- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych za obie instancje,

ewentualnie wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w przedmiocie postanowienia o kosztach sądowych poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 77,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- zasądzenie do powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W niniejszej sprawie powód dochodzi swojego roszczenia w oparciu o przepis art. 51 ust. 1 Prawa przewozowego. Zgodnie z treścią wyżej wskazanego przepisu „przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty należności ciężających na przesyłce”. Niewątpliwie do należności ciężających na przesyłce zalicza się przewoźne. Pozwana spółka nie kwestionowała swojego zobowiązania i po wezwaniu do zapłaty w dniu 3 grudnia 2014 roku uiszczała na rzecz powoda kwotę 1.845zł.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na charakter roszczenia wskazanego w art. 51 ust. 1 prawa przewozowego. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które podziela Sąd odwoławczy, wyrażonym w wyroku z dnia 20 lipca 2006 roku sygn. akt V CSK 115/06 (Legalis) „Dług odbiorcy, w oparciu o przepis art. 51 ust. 1 Prawa przewozowego, powstaje z mocy prawa z chwilą przyjęcia przesyłki wraz z listem przewozowym i istnieje w zasadzie niezależnie od długu jakiegokolwiek innej osoby wobec przewoźnika”. Wyżej wskazany art. 51 ust. 1 Prawa przewozowego ma charakter bezwzględnie obowiązującego, w innej sytuacji zwolnienie odbiorcy z obowiązku zapłaty musiałyby nastąpić za zgodą przewoźnika (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 lutego 2006 roku sygn. akt V CSK 129/05 Legalis).

W tym miejscu należy wskazać, iż zgodnie z normą art. 75 ust. 1 i 2 Prawa przewozowego dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym na podstawie ustawy lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, przewoźnikowi zaś – po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty. Reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty. Brak wyczerpania

postępowania reklamacyjnego (lub wezwania do zapłaty) ma charakter przejściowego braku legitymacji biernej odbiorcy, prowadzący w razie niewykorzystania postępowania reklamacyjnego do oddalenia powództwa jako przedwcześnie wniesionego (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2002 roku w sprawie sygn. akt IV CKN 939/00). Wskazany przejściowy brak legitymacji procesowej, wynikający z niewyczerpania postępowania reklamacyjnego, może zostać uzupełniony także po wniesieniu powództwa. W niniejszej sprawie powództwo zostało wniesione (w dniu 24 grudnia 2013 roku) mimo braku upływu trzech miesięcy od daty wezwania pozwanej spółki do zapłaty (wezwanie z dnia 20 grudnia 2013 roku). Termin czasowego braku legitymacji biernej pozwanej (określony w art. 71 ust. 2 prawa przewozowego) upłynął w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. Niewyczerpanie postępowania reklamacyjnego rodzi skutki materialnoprawne podobne jak niewymagalność roszczenie (podobnie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 27 lutego 2006 roku Sąd Najwyższy sygn. akt V CSK 129/05 oraz Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego (...) 2012 teza 3 do art. 479¹² A. Jakubecki). Zatem brak upływu terminu określonego w art. 71 ust. 2 prawa przewozowego powoduje, iż pozwana spółka nie pozostaje w opóźnieniu w płatności roszczenia wskazanego w art. 51 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy. Skoro zatem pozwana spółka dokonała płatności kwoty 1.845zł w dniu 3 stycznia 2014 roku (przed upływem trzymiesięcznego terminu z art. 71 ust. 2 Prawa przewozowego) zatem stronie powodowej nie przysługuje roszczenie o zapłatę odsetek. Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 1 w ten sposób, że oddalił powództwo.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. zaś na podstawie art. 101 k.p.c. Sąd orzekł o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego w zakresie umorzono postępowania uznając, iż pozwanemu przysługuje zwrot kosztów bowiem nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

Sąd odwoławczy zasądził na rzecz strony pozwanej kwotę 677,00zł tytułem kosztów postępowania tj. koszty zastępstwa procesowego za pierwszą instancję w kwocie 617,00zł oraz za drugą instancję w kwocie 90zł. Pozwany poniósł koszty z tytułu opłaty od apelacji w kwocie 30 zł, wynagrodzenie pełnomocnika za drugą instancję wynosi 60 zł, zaś za pierwszą instancję – 617,00zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika za pierwszą instancję ustalono zgodnie z treścią §2 ust. 1 w zw. z §6 pkt 3 zaś wysokość wynagrodzenia pełnomocnika za drugą instancję ustalono zgodnie z treścią §2 ust. 1 w zw. z §6 pkt 1 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002r. Nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

SSO Jarosław Pawlak SSO Ryszard Badio SSR (del do SO) Małgorzata Kowalska